

Yttrande från Regionkommittén om:

- ”Meddelande från kommissionen om reformen av den gemensamma fiskeripolitiken (vägledande tidsplan)”,
- ”Kommissionens meddelande: Gemensam handlingsplan för utrotande av olagligt, orapporterat och oreglerat fiske”,
- ”Förslag till rådets förordning om bevarande och hållbart utnyttjande av fiskeresurserna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken”,
- ”Kommissionens meddelande om fastställande av gemenskapens handlingsplan för att integrera miljöskyddskraven i den gemensamma fiskeripolitiken”,
- ”Förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 2792/1999 om föreskrifter och villkor för gemenskapens strukturstöd inom fiskerisektorn”, och
- ”Förslag till rådets förordning om införande av en nödgård från gemenskapen för skrotning av fiskefartyg”

(2003/C 128/02)

BAKGRUND

Meddelande från kommissionen om reformen av den gemensamma fiskeripolitiken (vägledande tidsplan) (KOM(2002) 181 slutlig).

Meddelande från kommissionen om gemensam handlingsplan för utrotande av olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (KOM(2002) 180 slutlig).

Förslag till rådets förordning om bevarande och hållbart utnyttjande av fiskeresurserna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken (KOM(2002) 185 slutlig – CNS/2002/0114).

Meddelande från kommissionen om fastställande av gemenskapens handlingsplan för att integrera miljöskyddskraven i den gemensamma fiskeripolitiken (KOM(2002) 186 slutlig).

Förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 2792/1999 om föreskrifter och villkor för gemenskapens strukturstöd inom fiskerisektorn (KOM(2002) 187 slutlig – CNS/2002/0116).

Förslag till rådets förordning om införande av en nödgård från gemenskapen för skrotning av fiskefartyg (KOM (2002) 190 slutlig) – CNS/2002/0115).

Kommissionens beslut av den 28 maj 2002 att i enlighet med artikel 265 (första stycket) i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén om detta ärende.

Presidiets beslut den 6 februari 2002 att ge utskottet för hållbar utveckling i uppdrag att förbereda yttrandet.

Yttrandet av den 14 november 2001 om grönboken om den framtida gemensamma fiskeripolitiken (KOM(2001) 135 slutlig), (CdR 153/2001 fin)⁽¹⁾.

Det utkast till yttrande som antogs av utskottet för hållbar utveckling den 12 december 2002 (CdR189/2002 rév. 2 – föredragande: Simon Day (UK-PPE)).

Utgångspunkter

Regionkommittén anser att reformen av den gemensamma fiskeripolitiken är av avgörande betydelse för näringsens framtid och för dem som är beroende av den för sitt livsuppehälle.

⁽¹⁾ EGT C 107, 3.5.2002, s. 44.

Fiskerinäringen måste bli hållbar och bedrivs så att inte miljön skadas, vilket kan kräva uppoffringar på kort sikt för att säkerställa bestånden på lång sikt.

Om fiskekapaciteten, fiskeansträngningen och/eller fångsterna begränsas måste de som arbetar i fiskerinäringen och lever i områden som är beroende av fisket kompenseras genom sociala och ekonomiska åtgärder.

Det prioriterade målet att uppnå en hållbar fiskerisektor i EU förutsätter ett förvaltningssystem som säkerställer att både fiskbestånden och gemenskapens fiskerinäring – det vill säga yrkesfiskarna – kan bevaras på ett hållbart sätt. Förslagen om förvaltning av den nya gemensamma fiskeripolitiken måste beakta båda dessa aspekter på ett balanserat sätt.

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén enhälligt följande yttrande vid sin 48:e plenarsession den 12 och 13 februari 2003 (sammanträde den 12 februari).

SYNPUNKTER OCH REKOMMENDATIONER

1. Bevarande och förvaltning av fisket

Vetenskapliga uppgifter och försiktighetsprincipen

1.1. Regionkommittén (ReK) har tidigare klargjort hur viktigt det är att kommissionen vetenskapligt kan bevisa att de föreslagna åtgärderna får avsedd effekt.

1.2. Kommissionens förslag omfattar en ny flerårig ram för att bevara fiskbestånden och förvaltningen av fiskerisektorn. Förslaget är baserat på försiktighetsprincipen. Eftersom det finns flera definitioner av försiktighetsprincipen uppmanar ReK kommissionen att exakt precisera vad denna princip innebär. Otillräcklig vetenskaplig information får inte vara anledning att försena eller underlåta att vidta åtgärder för att bevara fiskbestånden och miljön. Kommissionen är i överkant försiktig, vilket skulle kunna leda till en minskning av antalet fiskeriföretag.

1.3. ReK vill försäkra sig om att det avsätts tillräckliga medel för att säkerställa att den vetenskapliga insatsen blir effektiv.

1.4. Regionkommittén stöder fullt ut kommissionens förslag att lägga fram en handlingsplan i syfte att förbättra den vetenskapliga informationen, stärka gemenskapens strukturer för vetenskapliga rön och inrätta ett europeiskt center för utvärdering och förvaltning av fiske. Kommittén uppmanar kommissionen att vidta dessa åtgärder under programperioden för motsvarande budgetposter, samtidigt med antagandet av övriga reformer av den gemensamma fiskeripolitiken och inom tidsramen för översynen av den gemensamma fiskeripolitiken.

1.5. ReK välkomnar det initiativ som North Sea Commission Fisheries partnership har tagit att inleda en dialog med vetenskapsvärlden. Denna dialog har redan lett till ett samarbetsprojekt som många fiskare deltar i. Detta främjar tilltron till forskningen och stödet från fiskarnas sida.

Fleråriga förvaltningsplaner

1.6. ReK är, under förutsättning att åtgärderna är ordentligt vetenskapligt underbyggda, positiv till kommissionens förslag om fleråriga förvaltningsplaner för att förvalta kommersiella fiskbestånd och grupper av bestånd utifrån vetenskapliga rön.

1.7. ReK konstaterar att man enbart har begränsade erfarenheter av fleråriga förvaltningsplaner. Effekterna av programmen kan variera beroende på fiskbestånd och förhållanden. Därför uppmanar kommittén kommissionen till största möjliga försiktighet så att gemenskapens fiskbestånd bevaras till framtida generationer.

1.8. Fleråriga förvaltningsplaner syftar även till att uppnå stabilitet i driftresultaten. Därför är det viktigt att man vid utformningen av de fleråriga förvaltningsplanerna inte låter de årliga fångsterna eller kvoterna fluktuera mer än +/- 15 %. Detta främjar i synnerhet prissättningen.

1.9. ReK har redan uttryckt sin önskan om att det skall tas särskild hänsyn till de yttersta randområdena när det gäller åtgärder för bevarande. Därför välkomnar kommittén den tydliga viljeförklaringen i den vägledande tidsplanen att man kommer att ta hänsyn till de särskilda behov som finns i EU:s yttersta randområden i enlighet med artikel 299 i fördraget.

Tekniska åtgärder

1.10. ReK är positiv till tanken att vidta fler tekniska åtgärder för att bevara ungfiskbeståndet och öka fiskbestånden till mera hållbara nivåer. Förslaget om mer selektiva fångstmetoder kommer att minska antalet unga exemplar som fångas, men det löser inte problemet helt och hållet, speciellt inte vid blandfiske. Vid sådant fiske föreslår Europeiska kommissionen vissa minsta landningsstorlekar, vilket i själva verket gör det lagligt att landa vissa typer av ungfisk. Det förhindrar inte en marknad för ungfisk och är därför inkonsekvent med kommissionens avsikt att säkerställa ett hållbart fiske.

1.11. Fiskerinäringen skall bjudas in för att utveckla en frivillig uppförandekodex i syfte att minska kasserade fångster. En handlingsplan skall också förberedas. Handlingsplanen för att integrera miljöhänsyn omfattar ett antal nya tekniska åtgärder som är särskilt utformade för att minska de kasserade fångsterna före den 31 december 2003. Regionkommittén erinrar om att problemen med fiskeriförvaltningen inom den nuvarande gemensamma fiskeripolitiken inte kan lösas om man inte inför ekonomiska incitament för enskilda aktörer och sammanslutningar (samförvaltning), vilket skulle motivera yrkesfiskarna att bedriva ett ansvarigt fiske.

Industriellt fiske

1.12. ReK är positiv både till kommissionens förslag att det industriella fisket skall omfattas av åtgärderna för bevarande och förvaltning, bl. a. de fleråriga förvaltningsplanerna, och dess planer på att begära att Internationella rådet för havsforskning utvärderar hur det industriella fisket påverkar de marina ekosystemen. Detta ligger i linje med ReK:s krav om att minska det industriella fiskets, dvs. fiske för att framställa fiskmjöl och fiskolja, effekter på sådan fisk som används som livsmedel så långt det över huvud taget är möjligt.

Fiskeriförvaltning i Medelhavet

1.13. Enligt kommissionens vägledning skall bevarande och förvaltning av fiskeresurserna även gälla för Medelhavsområdet, med vissa justeringar. De anges i en särskild handlingsplan.

Integrera miljöhänsyn i fiskeriförvaltningen

1.14. Enligt den föreslagna handlingsplanen skall miljöhänsyn integreras i den gemensamma fiskeripolitiken. ReK konstaterar att detta är en skyldighet enligt artikel 6 i fördraget och att detta överensstämmer med ReK:s tidigare framförda krav på att miljödimensionen i högre utsträckning måste integreras i den gemensamma fiskeripolitiken. Under förutsättning att de föreslagna åtgärderna inte påverkar de ekonomiska och sociala

målsättningarna för den gemensamma fiskeripolitiken är kommittén positiv till att miljöhänsyn integreras i fiskeripolitiken.

1.15. ReK har förut krävt miljömärkning och certifiering av vissa typer av fiske.

1.16. I handlingsplanen poängteras särskilt att medlemsstaterna och Europeiska kommissionen skall överväga miljömärkning som ett sätt att uppmuntra miljövänliga fiskemetoder. Bearbetningsindustrin bör också ta sitt ansvar för att leva upp till högt ställda miljönormer. Den bör även delta i de kommande diskussionerna om miljömärkning, framför allt i samband med det planerade meddelandet från kommissionen.

1.17. Det finns ingen hänvisning om certifiering av ansvarfullt fiske i vägledningen eller i handlingsplanen om integration av miljöskydds krav. Det är dock möjligt att detta kommer att tas med i uppförandekodexen för ansvarfullt fiske i Europa, som skall ges ut i slutet av 2002.

1.18. Kommittén anser även att införandet av ett märkningssystem inom fiskerisektorn är ett bra sätt att skapa acceptans för fisket hos allmänheten. Ekologisk märkning skulle även kunna vara av betydelse för att skapa och främja miljö- och kvalitetsmedvetande hos fiskarna själva.

1.19. Märkning av ansvarfullt fiske är ett av de förvaltningsinstrument för fiske som har störst möjligheter att fungera i framtiden, och det bör införas så snart som möjligt. ReK uppmanar därför kommissionen att inrätta ett offentligt organ som skall ansvara för märkning och kontrolleras av EU:s institutioner.

1.20. ReK har påtalat behovet att kunna garantera att fisk och fiskprodukter inte överskrider gränserna för skadliga ämnen. Dessa regler bör även gälla de produkter som importeras från länder utanför EU. Det finns inga särskilda bestämmelser om detta vare sig i vägledningen eller i handlingsplanen för miljöintegrering, vilket måste åtgärdas.

2. Konsekvenser för fiskeflottan

2.1. Ett mycket viktigt mål i de fleråriga förvaltningsplanerna är att begränsa fiskeansträngningarna. Det kommer att vara det främsta styrinstrumentet för blandfisket. I flera fiskezoner kan det vara nödvändigt att minska fiskeansträngningarna med upp till 60 %. Detta kan ske antingen genom att minska antalet fiskedagar eller genom att minska flottstorleken. I vägledningen föreslås att medlemsstaterna ansvarar för att minska fiskeansträngningarna.

2.2. Det är uppenbart att ett lönsamt och hållbart fiske förutsätter att fiske-ansträngningarna minskas genom de förvaltningsinstrument som passar bäst för de olika flottkategorierna, så att minskningen i möjligaste mån genomförs på frivillig väg och i enlighet med de olika fiskeriföretagens egna kriterier. Sektorn bör engageras i allt beslutsfattande på området.

2.3. ReK fortsätter stödja en effektivare politik för fiskeflottorna. Den måste utgå från de behov som finns och bygga på omfattande vetenskapliga bedömningar. En generell politik mot att bevilja anslag kan få allvarliga följder för vissa regioner och marknadssegment.

Stöd för att bygga eller byta ut fartyg

2.4. Europeiska kommissionen föreslår att det inte skall ges något stöd för nya fartyg och att inga fartyg skall rustas upp om det inte sker för att förbättra säkerheten, införa mer selektiva fiskemetoder eller öka kvalitetsproduktionen. Regionkommittén uppmanar kommissionen att behålla stödet endast för att värna om säkerhet och komfort ombord för flottor som bedriver fiske i liten skala och på villkor att flottans kapacitet inte ökar.

2.5. De fartyg som enligt de fleråriga förvaltningsplanerna skall minska sina fiskeansträngningar med mer än 25 % får ökad kompensation. De medel som FFU (Fonden för fiskets utveckling) förfogar över ökas åren 2003 till 2006 för att täcka de ökade kostnaderna. Kommittén konstaterar att kommissionens villkor för beviljande av stöd kan göra det svårt för ett flertal fiskare att utnyttja stödsystemet. Med dessa villkor begränsar kommissionen i stor utsträckning möjligheterna att minska fångstkapaciteten, som kommissionen själv förespråkar.

2.6. ReK menar att stöd endast bör ges inom vissa kategorier inom den fiskeflotta som bedriver småskaligt fiske, och på villkor att stödet används till förbättringar av säkerhet och komfort ombord samt till att göra fisket mer miljövänligt. En förutsättning måste vara att stödet inte leder till ökade fiskeansträngningar.

Avställningsprojekt

2.7. Kommissionen inser att ägarna av fiskefartyg inom de zoner där det råder överkapacitet måste få ytterligare uppmuntran att ställa av fartyg. Detta finns med i den fleråriga förvaltningsplanen. De fartyg som måste minska fiskeansträngningen med mer än 25 % enligt de fleråriga förvaltningsplanerna är berättigade till en tjugoprocentig

ökning av skrotningspremierna enligt Fonden för fiskets utveckling. Det kan dock endast ske om medlemsstaten till fullo följer bestämmelserna i MAGP IV.

2.8. ReK är positiv till denna eftergift och till att FFU får ökade anslag under 2003 för att kunna finansiera åtgärderna. Även om det råder samstämmighet att programmet skall pågå minst till 2006 ifrågasätter kommittén omfördelningar av de befintliga strukturfonderna för att möta de ökade kostnaderna under 2004–2006 i samband med översynen efter halva tiden.

2.9. ReK anmodar Europeiska kommissionen att undersöka huruvida det finns ytterligare medel under 2004 till 2006, förutom de som redan finns budgeterade, utan att de befintliga godkända strukturfonderna påverkas negativt.

3. Tillgång till vatten och resurser

3.1. Inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken är principen om lika tillgång till gemenskapsvatten väletablerad, vilket bekräftas i artikel 17 i förslaget till rådets förordning om bevarande och hållbart utnyttjande av fiskeresurserna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken. I artiklarna 18 till 20 finns vissa tidsbegränsade undantag, som kommenteras nedan.

3.2. Det första undantaget gäller medlemsstaternas möjlighet att endast tillåta fiske inom 12 nautiska mil från kusten för de fartyg som vanligtvis fiskar i dessa vatten från hamnar på den intilliggande kusten och för de fartyg från andra medlemsländer som åtnjuter historiska rättigheter. I bilaga 1 till rådets föreslagna förordning finns mera information om begreppet historiska rättigheter. Det överensstämmer med ReK:s tidigare inställning och bör uppfattas som undantag så länge EU inte förfogar över särskilda instrument för förvaltning av småskaligt fiske som gör det möjligt för dessa fiskare att utveckla ett hållbart fiske som kan konkurrera med den industriella fiskeriproduktionen på EU:s fiskerimarknad.

3.3. I vägledningen hänvisas till allmänna tillträdesbegränsningar som gäller bland annat inom den s.k. Shetlandsboxen. Undantag från principen om fritt tillträde till gemenskapens vatten, exempelvis Shetlandsboxen, måste ses över så att endast de behålls som kan motiveras av bevarandeskäl.

3.4. Denna formulering antyder att man vidmakthåller undantag från principen om lika tillträde. ReK välkomnar principen om granskning så som den formulerats i artikel 19, att förvaltningsåtgärder endast är motiverade om det finns särskilda skäl för bevarande och hållbart utnyttjande, vilket är förenligt med de grundläggande principerna i fördragen.

3.5. ReK motsätter sig helt och hållet alla åtgärder som leder till ökat fiske i alla områden som EU klassat som vetenskapligt känsliga, t.ex. Nordsjön, Shetlandsboxen och irländska boxen. ReK kräver att principen för lika och rättvist tillträde respekteras i enlighet med kraven på bevarande av dessa områden.

3.6. Andra undantag bygger på principen om relativ stabilitet, enligt vilken historiska fångster vid en viss given tidpunkt avgör de nationella fångstkvoterna. ReK har tidigare framfört att principen om relativ stabilitet sannolikt måste finnas kvar, men att kommissionen återigen bör överväga om det finns rimliga alternativ.

3.7. Europeiska kommissionen bekräftar att principen om relativ stabilitet kommer att finnas kvar på kort sikt men att fördelningsmetoden skall avgöras av ministerrådet. Sedan kan medlemsstaterna själva fördela kvoter och fiskeansträngningar till sina egna fartyg.

4. Kontroll och tillämpning

4.1. I vägledningen finns det förslag om ett regelverk för kontroll och tillämpning. En handlingsplan om detta ges ut under andra halvåret av 2002 tillsammans med ett meddelande om gemensam inspektionsstruktur. Även om man bör vänta med att utförligt kommentera förslaget tills utkastet har publicerats så är det tydligt att förslaget innebär ett starkare och effektivare system för kontroll och tillämpning.

4.2. ReK stöder tanken på harmonisering av påföljder och en oberoende europeisk tillsynsmyndighet. Om fisket verkligen skall förbli en hållbar näring måste det ofrånkomligen finnas viss kontroll och även påföljder som inte bara motsvarar brottet utan också fungerar i avskräckande syfte. ReK påminner kommissionen om att det under inga omständigheter är möjligt att upprätta en hållbar kontroll som endast grundas på ett system för påföljder. Det är nödvändigt att göra de yrkesverksamma inom sektorn delaktiga och ansvariga för kontrollen av fisket genom organisationsmässiga och ekonomiska incitament. Överföringen av ansvaret för fiskerättigheter till fiskarna är den lösning som sakkunniga om fiskefrågor rekommenderar.

5. Internationellt fiske

5.1. Kommissionen vill ha internationellt samarbete om hållbart och ansvarsfullt fiske även utanför gemenskapsvattnen och har undertecknat en internationell handlingsplan för att förhindra och eliminera olagligt, oreglerat och orapporterat fiske (IUU).

5.2. ReK är positiv till alla åtgärder som försvårar olagligt, oreglerat och orapporterat fiske.

5.3. ReK har dessutom uttryckt oro för att vissa typer av drivgarn, exempelvis sådana som används för att fånga tonfisk, skadar det marina ekosystemet. Kommittén anser att de bör totalförbjudas. Även om de redan nu försvinner gradvis, måste problemet med bifångst av delfiner i annat viktigt fiske lösas och kommissionen måste engagera sig i denna fråga.

5.4. ReK stöder klart rådets uttalande från oktober 1997 där man "inser vilka socioekonomiska fördelar avtalen innebär för gemenskapen, särskilt när det gäller målet att säkerställa sysselsättningen i de regioner som är beroende av fiske, upprepar att den håller fast vid fiskeavtalen som utgör och även i fortsättningen kommer att utgöra en integrerande del av den gemensamma fiskeripolitiken".

5.5. Fiskeriavtal med tredje land skall ta hänsyn till utvecklingsländernas krav och strävanden att bygga upp sitt eget fiske. Dessutom skall de finansieras av gemenskapens yrkesfiskare och inte via EU-budgeten. Stöd bör endast ges till fiskerelaterad verksamhet.

5.6. ReK anser att gemensamma företag bör integreras och förstärkas som instrument för den gemensamma fiskeripolitiken. Dessa instrument har gjort det möjligt att utveckla fiskerisektorn i flera tredje länder som kännetecknas av sin hållbara förvaltning av fiskeresurser. Dessa instrument som bidrar till att öka välståndet och sysselsättningen både i EU och i tredje länder utgör en försörjningsgaranti för gemenskapen och är ett utmärkt medel för att upprätta samarbetsprojekt för utvecklingen av fiskerisektorn i tredje länder.

5.7. ReK uppmanar kommissionen att ta ledningen för att på världsnivå hjälpa till att utveckla de regionala fiskeorganisationerna som är idealiska instrument för att förvalta det internationella fisket. ReK uppmanar kommissionen att förstärka gemenskapens representation i de regionala fiskeorganisationerna och öka de mänskliga resurserna som avsätts för att behandla dessa frågor. Det är även viktigt att det finns tillgång till nödvändiga medel för att gemenskapens tjänstemän skall kunna få lämplig vetenskaplig rådgivning.

6. Vattenbruk

6.1. I vägledningen betonas hur viktigt det är med miljövänligt vattenbruk, hälsosamma produkter och en hållbar näring. Det kommer att presenteras en strategi om europeiskt vattenbruk under andra halvan av 2002. Regionkommittén anser att Europeiska kommissionen vid utformningen av strategin för vattenkultursektorn måste ta hänsyn till följande ramvillkor:

- 1) Som grund för politiken ligger ett hållbart utnyttjande av miljön med återanvändning av naturtillgångar och bedömning av marknadsmöjligheterna för de enskilda delarna inom vattenkultursektorn.
- 2) Ökat ekonomiskt stöd främst till innovativ verksamhet inom (nya) företag och forskningscentrum.
- 3) Särskild tonvikt skall läggas på att få till stånd ett i högre grad integrerat och områdesspecifikt förhållningssätt till hela sektorn, som hittills varit mycket splittrad.
- 4) Särskild uppmärksamhet skall riktas mot ökad livsmedels-säkerhet och förbättring av djurens välfärd, begränsad användning av läkemedel, insatser för att förebygga negativ miljöpåverkan samt mot olika sätt att öka allmänhetens stöd och engagemang på detta område.
- 5) Man bör särskilt uppmärksamma att vattenbruket ibland uppvisar en ojämn utveckling som inte beror på själva företagen, och prioritera projekt i områden som har en relativt svag vattenbrukssektor.

6.2. ReK begär att kommissionen klart avskiljer de förslag som riktar sig till intensiva vattenbruk och extensiva vattenbruk för t.ex. skaldjur. De extensiva vattenbruken skapar inte lika stora problem som de intensiva vattenbruken vad gäller potentiella negativa effekter på miljön.

6.3. När kommissionen fastställer utvecklingsstöden till vattenbruk är det viktigt att man beaktar den betydande skillnad som finns mellan extensiva och intensiva vattenbruk samt de olika stödbehov som finns beroende på om det handlar om en intensiv eller extensiv odling och beroende på vad som odlas. I detta sammanhang bör man prioritera och främja forskning, reproduktion och odling av nya arter i stället för traditionella, och framför allt i stället för arter som har uppnått en viss försörjningsnivå eller för vilka marknaden är mättad.

6.4. ReK uppmanar kommissionen att ge besked i fråga om de önskemål som gemenskapens vattenbruksnäring framfört om att det skall inrättas en rådgivande kommitté för vattenbruksnäringen åtskild från den rådgivande kommittén för fiske och vattenbruk.

7. Gemensamma fiskeripolitikens sociala dimension

7.1. Den sociala dimensionen är en av de viktigaste aspekterna av den gemensamma fiskeripolitiken. Därför kommer det under andra halvåret 2002 att publiceras en handlingsplan för att motverka sociala, ekonomiska och regionala konsekvenser av omstruktureringen av fiskerinäringen. Även om det inte går att ge utförligare kommentarer innan handlingsplanen finns på plats ger vägledningen viss information vilket gör det möjligt att preliminärt kommentera innehållet.

7.2. ReK understryker att det måste finnas utrymme för tillräcklig finansiell hjälp så att både fiskare, beredningsindustrin, de som är beroende av fiskerinäringen och de samhällen som livnär sig av fiske får möjlighet att anpassa sig till alltmer reducerade fångstkvoter och minskad flottkapacitet.

7.3. Kommittén ifrågasätter dock att detta sker genom att omfördela strukturfonderna. Förslagen om en reformerad gemensam fiskeripolitik kommer att leda till ökade svårigheter för yrkesfiskarna på kort och medellång sikt. ReK ställer sig tveksam till att föreslå att strukturfonderna omfördelas, från de områden som fått berättigat stöd (mål 1- och 2-regioner), för att avhjälpa de nyligen identifierade sociala och ekonomiska problemen inom fiskerinäringen.

7.4. ReK ställer sig positiv till uttalandet i vägledningen att man måste ta tillbörlig hänsyn till de yttersta randområdena men vill se klara belägg för att detta också blir fallet i den kommande handlingsplanen.

8. Ekonomisk förvaltning

8.1. Kommissionen vill att fiskerinäringen, liksom andra delar av näringslivet, skall vara konkurrensutsatt men inser att detta är en långsiktig målsättning.

8.2. Kommissionen anser att det på längre sikt bör finnas ett alternativt system med handel med individuella eller kollektiva fiskerättigheter, eller någon form av avgifter för att fiska inom olika områden. Detta skulle vara ett sätt att skapa normala ekonomiska förhållanden. Senare under året kommer det att ordnas ett seminarium om dessa frågor tillsammans med representanter från fiskerinäringen.

8.3. Även ReK har tidigare övervägt en användning av alternativa system. ReK är positiv till att släppa in marknadskrafterna i den gemensamma fiskeripolitiken. Kommittén påpekar emellertid att några säkerhetsåtgärder måste vidtas för att undvika en koncentration på storskaliga fiskeriföretag på bekostnad av små och medelstora företag.

8.4. Slutsatserna från seminariet skall ingå i en rapport om den ekonomiska förvaltningen av fisket i EU som kommer under 2003. Det är möjligt att detta leder till en förberedelse för formella förslag och rekommendationer.

8.5. ReK kommer att begära att få granska och kommentera rapporten, samt de förslag och rekommendationer som denna utmynnar i.

9. Effektivt och delaktigt beslutsfattande

9.1. ReK välkomnar kommissionens önskan att förbättra styresformerna för den gemensamma fiskeripolitiken så att den blir klarare och öppnare, samt dess vilja att främja en tydligare ansvarsfördelning. ReK anser dock att förslagen i den vägledande tidsplanen inte erbjuder fiskeorganisationerna det aktiva deltagande som föreslogs i grönboken. Kommittén hoppas att detta kommer att avhjälpas i de kommande dokument som kommissionen har utlovat i ämnet.

Regionala rådgivande nämnder

9.2. ReK har särskilt velat att regionerna skall bli delaktiga i beslutsprocessen, vilket skulle säkerställa deras samarbetsvilja och främja känslan av delaktighet i politiken. Det är mycket viktigt att berörda aktörer på detta sätt engageras, och det skulle bidra till ett bättre samarbete och ökad enighet i fiskerinäringen.

9.3. ReK anser att man bör införa ett system med gemensam förvaltning där EU:s fiskerimyndigheter, yrkesfiskarna själva och sakkunniga inom fiskeriområdet samarbetar på ett konstruktivt sätt. Vi stöder helhjärtat arbetssättet nedifrån och upp, vilket innebär att yrkesfiskarna engageras på alla nivåer i beslutsprocessen. Kommittén ser också gärna att de regionala seminarier som kommissionen anordnat återkommer regelbundet. Vi anser dock att man måste bevara alternativet att låta företrädare för fiskerinäringen delta i gemenskapens beslutsprocess, och på så vis förankra besluten hos en majoritet av EU:s fiskare, med andra ord ett system för gemensam förvaltning med deltagande av gemenskapens fiskerimyndigheter, yrkesfiskare och vetenskapsmän. Ett första steg mot ett sådant system skulle kunna vara att ombilda den nuvarande rådgivande kommittén för fiske och vattenbruk så att den kan utgöra en ram för gemenskapens samförvaltning.

9.4. ReK föreslår att ett eventuellt framförhandlat system för gemensam förvaltning skall innehålla samråd när det gäller frågor om bevarande och förvaltning som är relevanta för de berörda regionerna. Deras rekommendationer, rapporter och yttranden kommer att ge viktig bakgrundsinformation inför utarbetandet av kommissionens och de berörda medlemsstaternas fiskeripolitik. Kommissionen kommer dock under alla omständigheter att avge regelbundna rapporter om i vilken utsträckning den har beaktat rekommendationer och yttranden.

9.5. ReK välkomnar förslaget att öka yrkesfiskarnas engagemang för ansvarsfullt fiske utöver lagstiftningsramen genom att bjuda in de aktörer som verkar inom rådgivande kommittén för fiske och vattenbruk att bidra till utarbetandet av en europeisk kodex för ansvarsfullt fiske. Den skall offentliggöras före årets slut. Regionala sammanträden skall sammankallas för att komplettera kodexen med bästa regionala praxis.

Delegering av befogenheter och förenkling av regler

9.6. ReK anser att kommissionens förslag att utöka bestämmelsernas räckvidd genom en förordning vore ett farligt prejudikat. Med en sådan modell skulle det finnas en rik uppsättning mål, principer och regler för olika aspekter av den gemensamma fiskeripolitiken (t.ex. skydd, förvaltning och kontroll), och samtidigt skulle kommissionen fastställa detaljerade tekniska bestämmelser och tillämpningsföreskrifter. Kommissionen skulle visserligen få hjälp av en kommitté bestående av företrädare för medlemsstaterna men det är oklart om alla intresserade aktörer skulle ingå.

9.7. ReK välkomnar förslaget i den vägledande tidsplanen att den nationella delfinansieringen av de projekt som finansieras inom ramen för Fonden för fiskets utveckling (FFU) inte längre kommer att omfattas av kontroller enligt reglerna för statligt stöd, och att man lättar på reglerna för anmälan av statligt stöd av vissa typer, vilket bör innebära att medlen kan fördelas snabbare och mer effektivt.

10. Sammanfattning av rekommendationerna

Regionkommittén hyser fortfarande viss oro när det gäller förslagen till reformering av den gemensamma fiskeripolitiken i den vägledande tidsplanen och de övriga tillhörande dokumenten. Kommittén anser dock att de utgör ett konkret försök att ta itu med behovet av en hållbar fiskerinäring inom EU. ReK instämmer i kommissionens åsikt att de utmaningar som den gemensamma fiskeripolitiken står inför är akuta och allvarliga. Nyckeln till framtiden för fiskerinäringen är hållbarhet. Om man tar upp mer fisk än vad som ersätts på naturlig väg kommer näringens nedgång att fortsätta. Om man endast vidtar åtgärder som leder till definitiv skrotning av fartyg finns det dock en risk för att yrkesfiskarna också försvinner. Det är därför viktigt att hitta en jämvikt mellan ekologiska och socioekonomiska faktorer. De åtgärder som föreslås för den gemensamma fiskeripolitiken ger en möjlighet till anpassning till förändringarna, men ReK undrar om detta räcker med tanke på de utmaningar som fiskeripolitiken står inför. Det är dock uppenbart att denna anpassning måste få tid på sig för att kunna genomföras.

ReK vill dock ge följande ändringsförslag:

- a) Mot bakgrund av hur viktigt det är med väl underbyggd vetenskaplig rådgivning när det gäller vilka åtgärder som skall vidtas inom den gemensamma fiskeripolitiken måste det finnas tillräcklig finansiering för vetenskaplig forskning om fiskbestånden och andra faktorer som påverkar fiskbestånden.

- b) Bearbetningsindustrin bör inkluderas i en eventuell kommande debatt om ekologisk märkning.
- c) Det finns ett behov av att kunna säkerställa att fisk och fiskprodukter uppfyller kraven när det gäller skadliga ämnen. Dessa regler bör även gälla de produkter som importerats från länder utanför EU.
- d) Stöd bör endast beviljas för att öka säkerheten och förbättra arbetsvillkoren på fartyg i flottor som ägnar sig åt småskaligt fiske, och på villkor att detta inte ökar den totala fångstkapaciteten.
- e) Ökningen av avställningsincitamenten välkomnas, men kommittén ifrågasätter att medlemsstaterna efter halvtidsöversynen skall behöva omplanera de befintliga strukturfundsprogrammen för att täcka dessa kostnader.
- f) De befintliga undantag som begränsar tillträdet till områden som Shetlandsboxen bör bevaras i avvaktan på den granskning som föreskrivs i artikel 19 i förslaget till rådets förordning om bevarande och hållbart utnyttjande av fiskeresurserna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken. Artikel 18 bör ändras i enlighet med detta.
- g) Bestämmelser om uppdatering och därpå följande regelbunden granskning av referenstalen för tilldelning bör (för att återspegla förändringar i fisket över en viss tidsperiod) inkluderas i artikel 20 i förslaget till rådets förordning om bevarande och hållbart utnyttjande av fiskeresurserna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken.
- h) Mot bakgrund av de internationella initiativ som har tagits för att utveckla användningen av drivgarn bör kommissionen vidta lämpliga åtgärder för att lösa problemet med bifångst av delfiner.
- i) När det gäller stöd till ekonomiska och sociala åtgärder i områden som är beroende av fiske ifrågasätter ReK alla förslag om att medlemsstaterna skall omfördela strukturfundsstödet (med undantag för FFU) för att täcka de ekonomiska behoven i dessa områden. Medlemsstaterna bör erkänna det ökade stödbehovet i områden som är beroende av fiske och upprätta budgeten med hänsyn till detta.
- j) I enlighet med artikel 299 i fördraget bör den kommande handlingsplanen innehålla särskilda åtgärder i unionens yttersta randområden för att motverka de sociala, ekonomiska och regionala följderna av omstruktureringen av fiskerinäringen.
- k) En framtida granskning av alternativa system till principen om relativ stabilitet välkomnas visserligen i huvudsak, men ReK noterar att det finns risker med marknadsbaserade system för kvottilldelning som skulle kunna få negativa följder för vissa kustregioner om inte säkerhetsåtgärder vidtas. Förslag till alternativ måste granskas mycket noggrant.
- l) Förslaget att inrätta regionala rådgivande nämnder välkomnas i princip, men deras befogenheter bör utsträckas så att de tillåts utarbeta och lägga fram planer för fiskeriförvaltningen.
- m) Enligt förslaget har medlemsstaterna och kommissionen själva rätt att avgöra huruvida de vill redogöra för i vilken utsträckning de har beaktat eventuella rekommendationer eller rapporter från de regionala rådgivande nämnderna. Denna bestämmelse bör ersättas av ett obligatoriskt krav på redogörelse.
- n) I fiskeriavtal med tredje länder bör utvecklingsländernas krav och strävan att utveckla sina egna fiskeindustrier beaktas. Dessutom bör avtalen finansieras av yrkesfiskarna i EU och inte genom gemenskapsbudgeten.
- o) EU måste vidta fiskekontrollåtgärder, eftersom fiskekontroll är ett nyckelinstrument för att uppnå målen för den gemensamma fiskeripolitiken och ett hållbart fiske som bygger på bevarande och utnyttjande av resurserna.
- p) Det bör skapas ett gemenskapsnätverk för fiskekontroll som har till uppgift att samordna olika organ med ansvar för fiskeförvaltning och fiskekontroll.
- q) Den gemensamma fiskeripolitiken bör innefatta åtgärder för att sprida information om olika kontrollåtgärder till de organ som ansvarar för fiskekontrollprogrammen och för att säkerställa att det finns tillräckliga materiella resurser för att utföra kontroller under fiskeriverksamhetens alla faser, från fångst till försäljning.

Bryssel den 12 februari 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE